

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wałbrzychu
za 2012 rok**

Wałbrzych, marzec 2013 r.

Wprowadzenie

W 2012 roku wystąpiło szereg zdarzeń mających istotny wpływ na funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz rodzaj i zakres udzielanej pomocy. Ośrodek dostosował swoją strukturę do realizacji przejętych w połowie 2011 roku zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. Od 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakładając na MOPS nowe zadania w zakresie wspierania rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Zatrudnionych zostało początkowo 6, a do końca roku 10 asystentów rodziny, których zadaniem jest objęcie szczególną opieką rodzin dysfunkcyjnych. W IV kwartale 2012 r. nastąpiła zmiana kryteriów dochodowych, od 1 października w pomocy społecznej, a od 1 listopada w świadczeniach rodzinnych, co spowodowało konieczność dwukrotnego wydania bardzo dużej liczby decyzji wszystkim klientom, których to dotyczyło. Wzrost kryteriów spowodował również zwiększenie się liczby osób zgłaszających się po pomoc, a także wzrost liczby wniosków o przyznanie stypendium w formie pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

W 2012 r. Ośrodek prowadził duży projekt - Centrum Aktywności Lokalnej współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Projekt miał na celu rewitalizację społeczną mieszkańców Śródmieścia i realizowany był w odremontowanym w ramach rewitalizacji budynku przy ul. Mickiewicza. Obejmował swoim zasięgiem dzielnicę Śródmieście, ale działania CAL realizowane były we wszystkich dzielnicach miasta. Na trwale zapisały się w pamięci mieszkańców Śródmieścia takie inicjatywy, jak „Kolorowe podwórka”, gry miejskie, liczne heppeningi i lokalne inicjatywy, które po zakończeniu projektu są w dalszym ciągu realizowane.

Jednocześnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował bardzo trudny projekt „Samodzielni !!!” dotyczący wsparcia osób bezdomnych i rozpoczął realizację kolejnego, nowego projektu współfinansowanego z środków Unii Europejskiej i budżetu państwa pn. „Powrót do aktywności”. Celem projektu jest aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w oparciu m.in. o udział w pracach Klubu Integracji Społecznej.

Od czerwca ubiegłego roku grupa pracowników socjalnych oraz specjalistów z Działu Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej uczestniczy w międzynarodowym projekcie współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej „Międzynarodowa współpraca przeciwko przemocy”, w którym uczestniczą również przedstawiciele z Portugalii i Włoch.

Działania środowiskowe realizowane przez Zespoły Pracy Socjalnej wraz z partnerami lokalnymi na stałe wpisały się w nurt życia społeczności poszczególnych dzielnic. Począwszy od „Czerwca aktywnych społeczności”, aż do jesieni porządkowano podwórka, nasadzano kwiaty i drzewa, organizowano zajęcia dla dorosłych i dzieci, ucząc ich nowych umiejętności. Tworzono kolejne partnerstwa lokalne.

Dużo uwagi poświęcono szkoleniom pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Uczestniczyli oni w comiesięcznych poradach informacyjno - szkoleniowych, w licznych szkoleniach organizowanych przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej oraz studiach podyplomowych organizowanych we Wrocławiu przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione formy szkoleń i studiów były bezpłatne.

Koniec 2012 r. był okresem przygotowywania się do przejęcia nowymi zadaniami w związku z odzyskaniem przez Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu. Przygotowania obejmowały przejęcie zadań z zakresu pieczy zastępczej zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Wiązało się to również z przygotowaniem pomieszczeń dla przejmowanych pracowników oraz

przewiezieniem wyposażenia z budynków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Limanowskiego 9 i ul. Ogrodowej 2a do budynku MOPS. Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przemocy w rodzinie przedstawione zostaną Radzie Miejskiej Wałbrzycha w oddzielnych sprawozdaniach.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby korzystających z pomocy są uwzględniane w miarę możliwości Ośrodka.

W 2012 r. wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wyniosły 68 809 973 zł, w tym:

1. Zadania zlecone finansowane z budżetu państwa:		29.643.257 zł
85 195	Pozostała działalność – refundacja kosztów wydania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni	7.098 zł
85 228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	211.198 zł
85 212	Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubez. społecznego	28.927.876 zł
85 213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	147.912 zł
85 219	Ośrodki Pomocy Społecznej – wynagrodzenie opiekunów prawnych	10.073 zł
85 295	Pozostała działalność – dodatki po 100 zł. do świadczeń pielęgnacyjnych	339.100 zł
2. Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu państwa		17.427.247 zł
85 206	Asystent Rodziny	64 912 zł
85 213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	354.113 zł
85 214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – zasiłki okresowe	5.482.197 zł
85 216	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – zasiłki stałe	4.582.161 zł
85 219	Ośrodki pomocy społecznej	1.694.400 zł
85 295	Pozostała działalność – pomoc państwa w zakresie dożywiania	3.820.007 zł
85 415	Pomoc materialna dla uczniów	1 429.457 zł
3. Zadania finansowane finansowane z budżetu gminy		19.571.799 zł
85 153	Zwalczanie narkomanii	26.908 zł
85 154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	889.101 zł

85 201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	137.938 zł
85 202	Domy pomocy społecznej	3.964.939 zł
85 203	Ośrodki wsparcia	406.169 zł
85 206	Asystent Rodziny	18.840 zł
86 204	Rodziny zastępcze	10.203 zł
85 214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	3.629.263 zł
85 215	Dodatki mieszkaniowe	5.543.141 zł
85 219	Ośrodki Pomocy Społecznej	3.760.857 zł
85 228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	827.076 zł
85 415	Pomoc materialna dla uczniów	357.364 zł

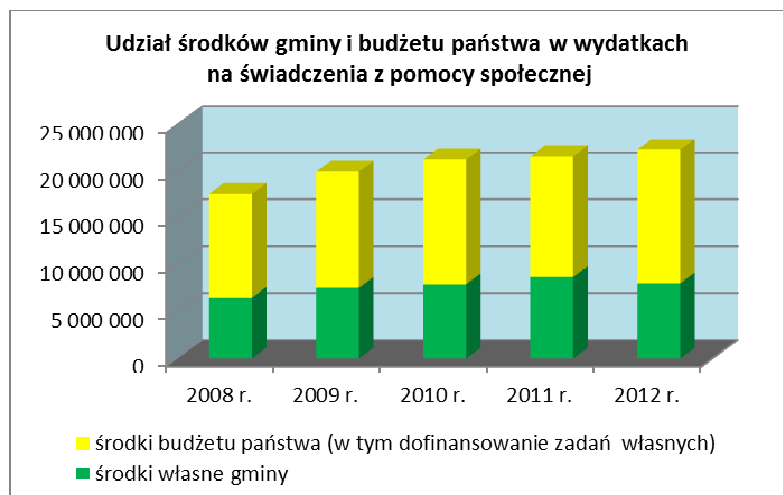
5. Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego 2.167.668 zł

85 219	Projekt „Od bierności do aktywności”	856.129 zł
85 295	Projekt „SAMODZIELNI !!!”	172.154 zł
85 295	Projekt „Centrum Aktywności Lokalnej”	1 112.744 zł
85 295	Projekt „Powrót do Aktywności”	36.641 zł

Zwiększenie wydatków na zadania realizowane przez Ośrodek 16 833 166 zł w stosunku do 2011 roku, wynikało z przejęcia nowych zadań w tym głównie: świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej oraz pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. W 2011 roku zadania te były realizowane od 1 lipca natomiast w 2012 roku od 1 stycznia przez pełny rok.

ŚWIADCZENIA FINANSOWE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Udział środków własnych gminy w stosunku do środków z budżetu państwa w okresie ostatnich pięciu lat na świadczenia z pomocy społecznej przedstawiono na wykresie i w tabeli.

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej	2008	2009	2010	2011	2012
Środki własne gminy	6 515 112	7 576 768	7 941 964	8 724 162	8 046 680
Środki z budżetu państwa (w tym dofinansowanie zadań własnych)	11 098 876	12 426 186	13 338 647	12 899 404	14 293 476
	17 613 988	20 002 954	21 280 611	21 623 566	22 340 476

Razem					
--------------	--	--	--	--	--

Z powyższych danych wynika, że w 2012 roku zmalała wydatkowana kwota w ramach środków własnych gminy, natomiast wzrosła kwota dotacji z budżetu państwa.

Zasiłki stałe są zadaniem własnym gmin dofinansowanym z budżetu państwa. Zasiłki w 2012 roku zostały wypłacone 1 371 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w tym w większości osobom samotnym - 995 osób. Zasiłki przyznawane były w wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. W ubiegłym roku liczba osób nieznacznie wzrosła. Średnia wysokość zasiłku wzrosła i wynosiła 279 zł miesięcznie.

Składki zdrowotne opłacano za 1 191 osób pobierających zasiłki stałe, którzy nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu na sumę 354 113 zł.

Zasiłki okresowe są zadaniem własnym gminy czasowo dofinansowywanym z budżetu państwa. Przyznawane są głównie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłki w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem przyznano 3 823 osobom na kwotę 5 537 800 zł. Łączna kwota zasiłków okresowych w porównaniu do poprzedniego roku jest większa o 615 023 zł, a liczba osób zwiększyła się o 122 osoby. Średnia wysokość zasiłku wyniosła w 2012 r. – 121 zł.

Zasiłki celowe przyznawano jedynie na zaspokojenie podstawowych potrzeb tzn. dofinansowanie do zakupu żywności, ogrzewania mieszkania, leków przy długotrwałej chorobie lub niepełnosprawności. Tylko w szczególnie uzasadnionych okolicznościach udzielano pomocy na inne niezbędne potrzeby jedynie:

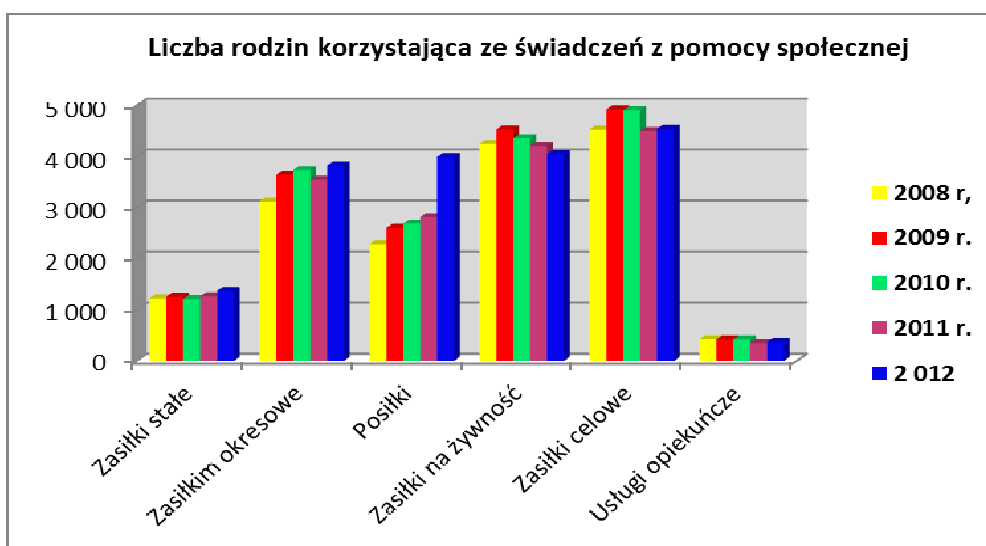
- osobom starszym, samotnym lub z rodziną, która nie może pomóc,
- niepełnosprawnym ze stwierdzonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
- rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi,
- rodzinom niepełnym z małoletnimi dziećmi (do 3 roku życia),
- rodzinom wielodzietnym (3 i więcej dzieci w wieku szkolnym),

Zasiłki celowe przyznano w 2012 r. na kwotę 1 187 492 zł na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych: 2 927 rodzinom na ogrzewanie mieszkania, 742 na leki i 486 na inne niezbędne potrzeby. Jednocześnie 4 043 rodziny otrzymały zasiłki na żywność w ramach „Programu państwa w zakresie dożywiania”.

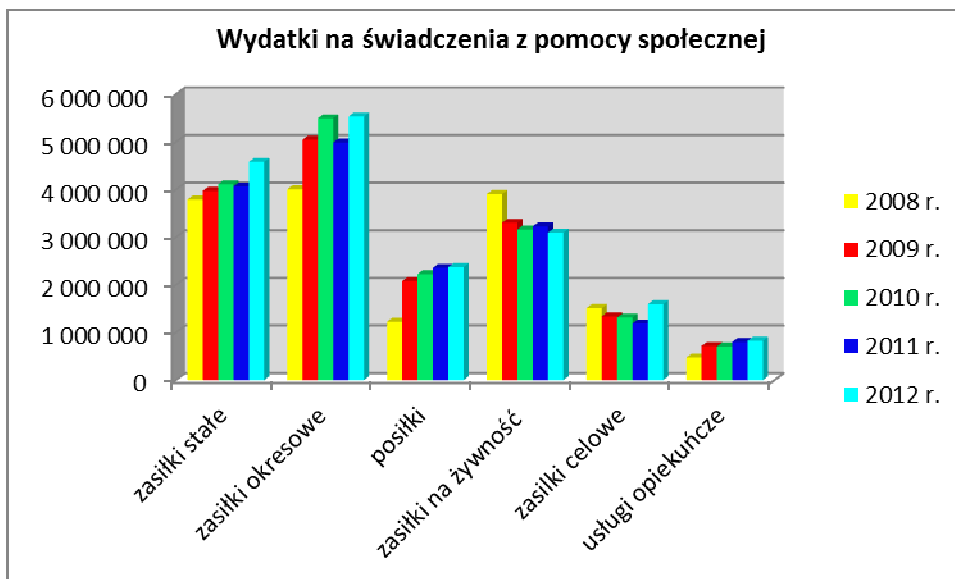

Zasiłki celowe specjalne przyznawane są osobom lub rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach w sytuacjach występowania: niepełnosprawności, długotrwałej choroby, starości, w wysokości nie przekraczającej 150% kryterium dochodowego. Zasiłki celowe specjalne przyznano 489 osobom na kwotę 171 020 zł. Głównie w przypadkach kiedy faktyczny dochód nie pozwalał na zaspokojenie podstawowej potrzeby.

Pogrzeby - sprawiono 55 osobom na kwotę 135 432 zł, w tym 11 osobom bezdomnym.

Z wykresu porównującego liczbę rodzin korzystających z głównych świadczeń pomocy społecznej w latach 2008 - 2012 wynika wzrost w stosunku do ubiegłego roku liczby rodzin korzystających z zasiłków. Zmalała liczba zasiłków na żywność, gdyż wzrosła liczba posiłków dzięki uruchomieniu dodatkowych punktów żywieniowych.

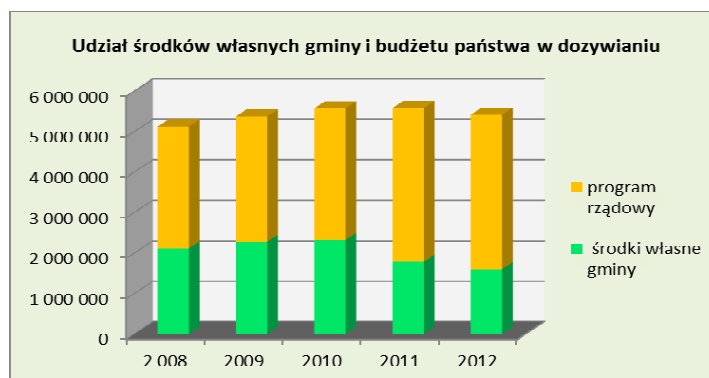
Z wykresu porównującego wydatki na główne świadczenia pomocy wynika, że wzrosły wydatki na zasiłki, w związku ze wzrostem kryteriów dochodowych od 1 października 2012 r. Natomiast na stałym poziomie utrzymują się wydatki na posiłki i usługi opiekuńcze, wydatki na zasiłki celowe na żywność zmalały co jest związane ze wzrostem liczby osób korzystających z posiłków.

Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kolejny rok realizował Program Rządowy "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia, poprzez wsparcie finansowe gmin w realizacji zadania własnego w zakresie dożywiania. W roku 2012 objęto programem ogółem 10 092 osoby na kwotę 5 471 896 zł. Jak kształtowały się wydatki w poszczególnych formach w rozbiciu na źródła finansowania oraz formę pomocy przedstawiono w poniższej tabeli.

Wydatki na dożywianie w 2012 r.	Zasiłki	Posiłki		Razem
		Ogółem	bez decyzji	
Środki własne	927 604	838 612	69 551	1 756 216
Budżet państwa	2 169 469	1 546 211	104 327	3 715 680
Razem	3 097 073	2 374 823	173 878	5 471 896

Porównanie udziału środków własnych gminy i środków budżetu państwa w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia poniższy wykres. W roku 2012 uzyskano zgodę Wojewody na zwiększenie udziału środków z budżetu państwa z obligatoryjnych 60 % do 80%, co pozwoliło zaoszczędzić środki gminne.

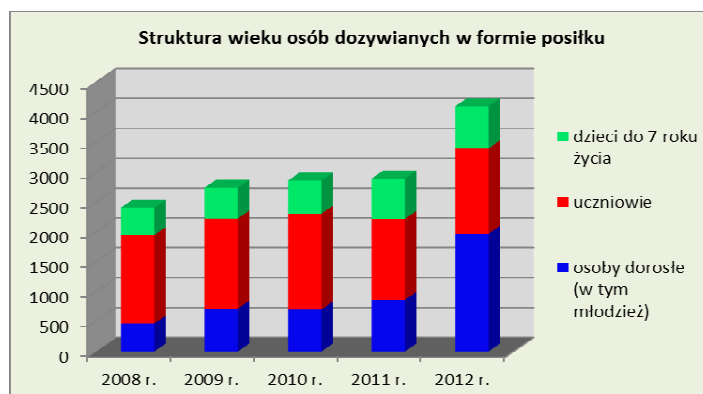

Pomoc przyznawana jest w formie posiłków oraz świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności tym rodzinom, których dochód nie przekracza 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Od 1 października 2012 roku obowiązują nowe kwoty kryterium dochodowego, w związku z tym pomoc w zakresie dożywiania przyznawana jest osobom, których dochód nie przekracza kwoty 684 zł na osobę w rodzinie lub 813 zł na osobę samotnie gospodarującą.

Posiłki opłacano dla 3 624 osób, w tym dla 1 988 dzieci (655 do 7 roku życia i 1333 uczniów). Zgodnie z w/w Programem na wniosek dyrektorów szkół żywione mogą być wszystkie dzieci potrzebujące pomocy, bez wydawania decyzji administracyjnych, liczba tych dzieci nie może przekroczyć 20 % ogólnej liczby żywionych dzieci. W roku 2012 objęto taką pomocą 279 dzieci na łączną kwotę 173 878 zł.

Wydawanie gorących posiłków zorganizowane jest w 56 punktach na terenie Wałbrzycha. Pomoc w formie gorących posiłków dla osób dorosłych realizowana jest w sześciu dzielnicach miasta: Podgórze, Śródmieście, Stary Zdrój, Biały Kamień, Sobięcín i Nowe Miasto, natomiast dla dzieci w wieku przedszkolnym w 16 przedszkolach i dwóch żłobkach na terenie Wałbrzycha. Dzieci w wieku szkolnym żywione są w 15 szkołach podstawowych, 8 gimnazjach i 2 zespołach szkół oraz w pojedynczych przypadkach w innych placówkach.

Zasiłki na zakup posiłku lub żywności z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymało 3 918 rodzin, w których żyje 9 211 osób. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował zasady przyznawania zasiłków w zależności od liczby osób w rodzinie i wysokości dochodu, w kwocie nie mniejszej niż 30 zł i nie większej niż 120 zł na osobę. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę w miesiącu w roku 2012 wyniosła 126 zł. Pomoc przyznawana jest jedynie na osoby współpracujące z pracownikiem socjalnym natomiast, jeśli członek rodziny nie współpracuje np. nie wywiązuje się kontraktu lub marnotrawi przyznane środki, pomoc na tę osobę nie jest przyznawana.

Świadczenia w formie niepieniężnej.

W celu przeciwdziałania niweczeniu uzyskanej pomocy i marnotrawstwu przyznanych środków 294 osoby (w 2011 r. – 259), głównie nadużywający alkoholu, nie otrzymywały pomocy w gotówce, lecz realizowały ją w jednym ze sklepów spożywczych na terenie miasta. W ten sposób zrealizowano świadczenia na łączną kwotę 256 474 zł, czyli więcej niż w roku poprzednim (180 695 zł). Pomoc w formie opału oraz niezbędnego wyposażenia mieszkania realizowana jest również w formie bezgotówkowej bezpośrednio u dostawcy.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze realizowane były przez Organizatora Usług Opiekuńczych „Senior” w Wałbrzychu. Cena usług wynosiła w 2012 r. w dni robocze 6,80 zł za godzinę, natomiast w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych 13 zł. Ogółem pomocą w trakcie roku objęto 368 osób na kwotę 827 076 zł. Usługi opiekuńcze jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, świadczone są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożności zapewnienia jej przez rodzinę. Usługi obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, zalecanej przez lekarza pielęgnacji oraz zapewnienia kontaktów z otoczeniem. Podopieczni korzystają z usług w wymiarze od 2 godzin tygodniowo do 248 tygodniowo, czyli 8 godzin dziennie w zależności od zdolności do samoobsługi.

Osoby korzystające z tych świadczeń w zależności od swojej sytuacji materialnej wnoszą częściową odpłatność za usługi według zasad ustalonych Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym finansowanym przez budżet państwa. Do końca października 2012 sprawowała

je firma Gwarant - Tomczyk dla 40 osób na łączną kwotę 211 198 zł. Koszt jednej godziny usług wynosił 11,50 zł.

W wyniku przeprowadzonej przez MOPS kontroli na podstawie uzyskanej od Firmy Gwarant – Tomczyk sp. j. dokumentacji stwierdzono, że nie wszystkie opiekunki świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadały pełne kwalifikacje, zgodne z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, nie spełniały warunku posiadania odpowiedniego wykształcenia. Dyrektor MOPS w związku z faktem niezgodnego z umową realizowania usług przez wykonawcę podjął decyzję o odstąpieniu od przedmiotowej umowy z dniem 30.10.2012 r. Zaznaczyć należy, że firma została wyłoniona w wyniku postępowania przetargowego, gdzie Ośrodek wskazał niezbędne kwalifikacje osób wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi i jednoznacznie określił w opisie przedmiotu zamówienia, iż Wykonawca realizując przedmiotowe usługi winien wykonać je zgodnie z przepisami. Firma złożyła oświadczenie, że usługi realizowane będą przez pracowników posiadających kwalifikacje wynikające z rozporządzenia. Do złożonej dokumentacji przetargowej oferent dołączył prawidłową dokumentację kilku osób potwierdzającą uprawnienia. Firma zobowiązana była, więc do świadczenia usług zgodnie z przepisami i umową, czego niestety nie uczyniła. W wyniku odstąpienia od umowy MOPS zmuszony został do zapewnienia podopiecznym usług niespecjalistycznych. Jednocześnie podjęto działania w kierunku innego sposobu realizowania zadania.

Domy Pomocy Społecznej

Do domów pomocy społecznej kierowane są tylko osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku, a dla których zapewniana przez rodzinę lub MOPS opieka jest niewystarczająca. Jak wykazuje poniższa tabela systematycznie rośnie liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej, w 2012 roku umieszczono 46 osób.

Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w latach 2007 – 2011

2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
141	154	166	180	197

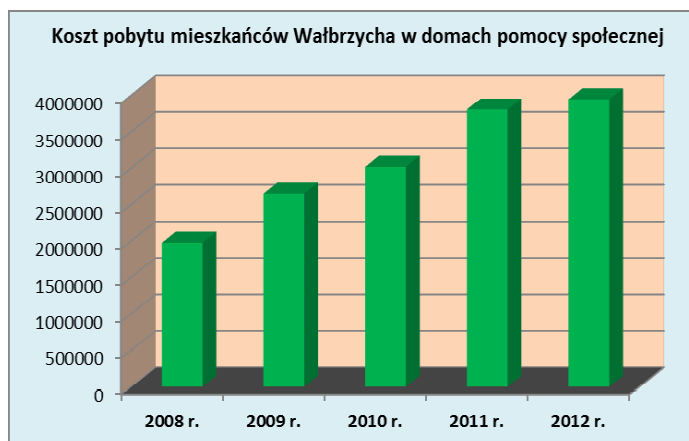
Miejsca pobytu mieszkańców Wałbrzycha w Domach Pomocy Społecznej w roku 2012 r.

Domy Pomocy Społecznej	Umieszczeni w 2012 r.	Liczba zgonów lub rezygnacji w roku	Łącznie liczba osób w roku	Stan na 31.12.2012 r.
BARDO – OPOLNICA	0	0	2	2
BASZKÓW	1	3	9	6
BEŁCZE	0	0	1	1
BIELAWA	1	1	2	1
BIELSKO-BIAŁA	0	1	1	0
BISKUPICE	2	0	2	2
BOLKÓW	1	0	4	4
BORÓWEK	0	0	2	2

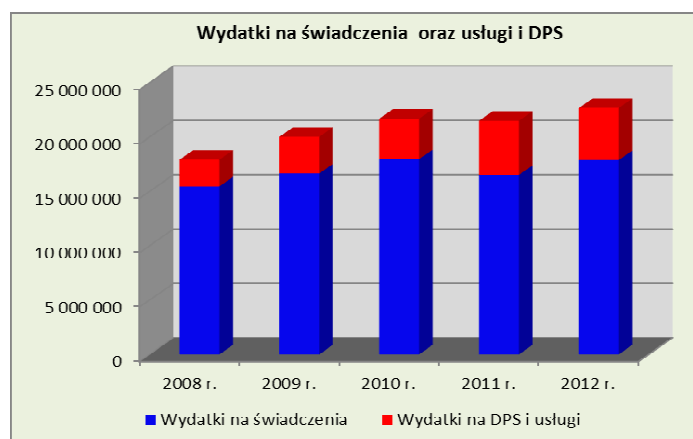
BRAMKI	0	0	1	1
BYSTRZYCA KŁODZKA	2	3	8	5
CIESZYN	0	0	1	1
GŁOGÓW	2	0	2	2
GNIEW	0	0	1	1
GORLICE	0	0	1	1
HENRYKÓW	0	1	4	3
JABŁONNA LACKA	1	0	1	1
JASKULIN	0	0	1	1
JUGÓW	1	6	16	10
KLISINO	3	1	5	4
KROŚNICE	1	0	6	6
LEGNICKIE POLE	1	0	8	8
LISKÓW	0	0	2	2
LUBUCZEWO	1	0	1	1
LUDWIKOWICE KŁODZKIE	0	1	3	2
MIELEC	0	0	2	2
MIERCZYCE	0	0	3	3
MILICZ	2	1	6	5
NIELESTNO	1	0	1	1
NOWA RUDA	3	1	19	18
NOWOGARD	0	0	1	1
OJCÓW	0	0	1	1
OSTROWINA	2	0	2	2
PODZAMEK	0	0	1	1
PRZASNYSZ	0	0	1	1
ROŚCISŁAWICE	1	0	4	4
SIERADZ	1	0	3	3
SOSNÓWKA GÓRNA	0	0	1	1
SREBRNA GÓRA	0	1	1	0
SZCZYTNA	1	1	6	5
ŚCINAWKA DOLNA	1	0	13	13
ŚWIEBODZICE	1	0	3	3
WAŁBRZYCH	14	9	39	30
WIELEŃ	0	1	1	0
WIŚNIOWA GÓRA	0	0	1	1
WOJSZYCE	2	1	2	1
WROCŁAW	0	0	1	1
WRONINIEC	0	1	1	0
ZAKRZEWIE	0	1	1	0
ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE	0	1	2	1
ZIĘBICE	0	0	4	4
Razem	46	35	204	169

W 2012 roku 61 osób złożyło wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej. Chętnych byłoby więcej, lecz ze względu na niewystarczające środki finansowe zapewnianą mają pomoc usługową w miejscu zamieszkania. Łączny koszt pobytu w domach pomocy społecznej wyniósł 3 765 836 zł.

Wzrost wysokości wydatków za pobyt mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej w latach 2006 - 2011 ilustruje poniższy wykres.

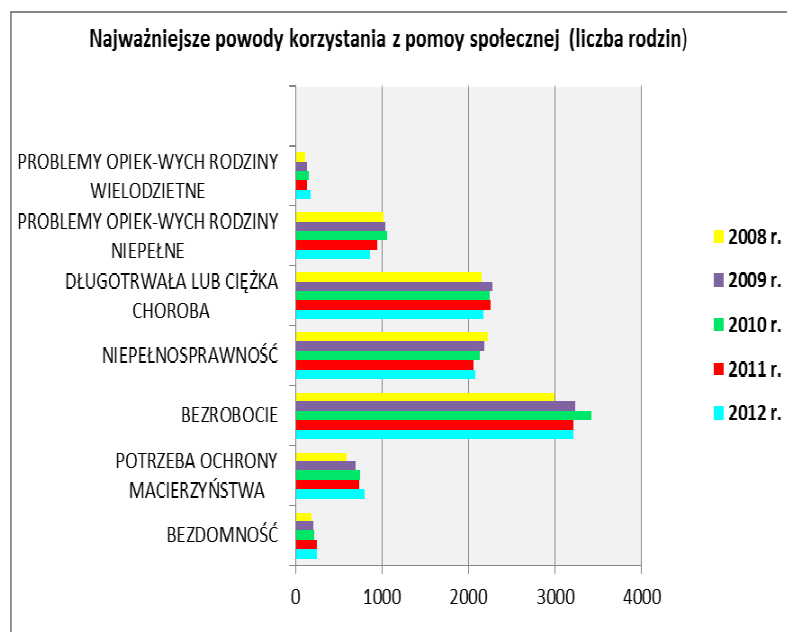

Wzrost opłat za pobyt pensjonariuszy spowodowany jest przede wszystkim wzrostem kosztów utrzymania w poszczególnych DPS, a także stale zwiększającą się liczbą osób, które muszą zostać umieszczone w domach pomocy. Wynika to również z faktu, że kierowane są osoby ubogie z niskim dochodem, a średni koszt dopłaty do każdej osoby przebywającej w domu pomocy społecznej w 2012 r. wyniósł 2 002 zł miesięcznie, czyli jak widać większość kosztów ponosi gmina, a nie mieszkaniec DPS. Wydatki na usługi i DPS na tle innych świadczeń MOPS przedstawia poniższy wykres, z którego wynika, że systematycznie rosną wydatki na osoby starsze, niepełnosprawne.

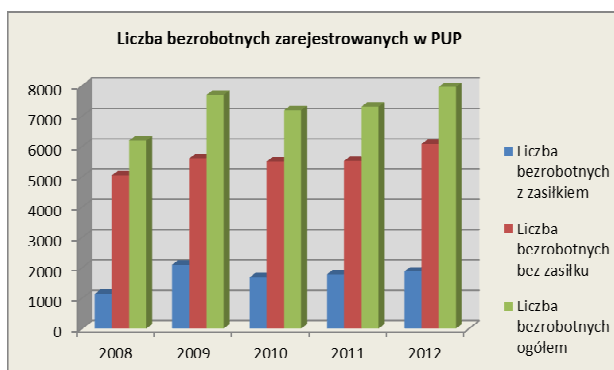
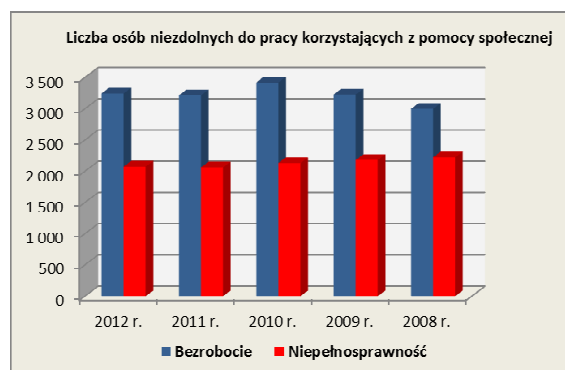

Charakterystyka sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

Ogółem ze wszystkich form pomocy społecznej w roku 2012 skorzystało w Wałbrzychu 4 992 rodziny, w których przebywają 10 984 osoby. Strukturę powodów korzystania rodzin z pomocy społecznej przedstawia poniższy wykres.

Najczęściej występującym powodem trudnej sytuacji życiowej klientów MOPS było nadal bezrobocie, a kolejnymi niepełnosprawność oraz długotrwała choroba.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu przebiegała prawidłowo i opierała się na podpisanym Porozumieniu w zakresie dostępu do programu SEPI mając w ten sposób dostęp do danych osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Pozwala to na uniknięcie występowania do PUP o udostępnienie danych osobowych, a także domagania się od klientów Ośrodka zaświadczeń z Powiatowego Urzędu Pracy.

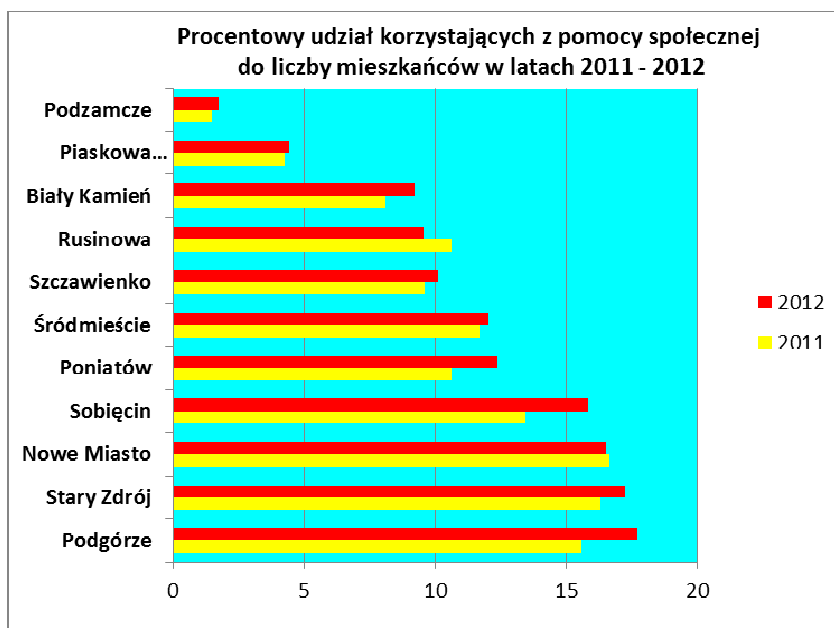
Od lipca 2011 roku Powiatowy Urząd Pracy w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizuje projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Profesjonalny urzędnik”, którego celem jest zapewnienie do końca 2013 roku bezrobotnym z powiatu wałbrzyskiego powszechnego dostępu do usług pośrednictwa pracy, do poradnictwa zawodowego oraz wszechstronnej pomocy w powrocie na rynek pracy poprzez umocnienie potencjału kadr PUP oraz rozwój zawodowy pracowników zajmujących się bezpośrednio obsługą klientów PUP.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w dzielnicach Wałbrzycha w 2012 r.

Dzielnica	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy	Procentowy udział korzystających z pomocy do mieszkańców
Podgórze	9 024	705	1 599	17,71
Stary Zdrój	8 852	707	1 526	17,23
Nowe Miasto	9 612	693	1 585	16,48
Sobięcin	6 383	407	1 010	15,82
Poniatów	2 006	102	248	12,36
Śródmieście	15 342	805	1 845	12,02
Szczawienko	4 433	184	447	10,08
Rusinowa	2 619	106	250	9,54
Biały Kamień	14 605	599	1 347	9,22
Piaskowa Góra	19 617	440	869	4,42
Podzamcze	21 019	183	365	1,74
Razem	113 512	4 931	11 091	9,60

Z powyższego porównania liczby korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców wynika znaczne zróżnicowanie niedostatku w poszczególnych dzielnicach miasta. W niektórych rejonach Wałbrzycha obszary ubóstwa są znacznie większe niż w pozostałych, widać różnice pomiędzy starymi dzielnicami i nowymi. Udział korzystających z pomocy w stosunku do liczby mieszkańców wzrósł w stosunku do lat poprzednich i jest bardzo zróżnicowany, od 17,71% na Podgórzu i 17,23 na Starym Zdroju do 1,74 na Podzamczu i 4,42 % na Piaskowej Górze. Ogółem ze wszystkich form pomocy społecznej w roku 2012 skorzystało w Wałbrzychu 10 984 osób w 4 587 rodzinach. W roku 2008 najlepszym jak dotychczas, kiedy znacznie spadło bezrobocie korzystało z pomocy 4 800 rodzin.

Zmiany dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w poszczególnych dzielnicach miasta ilustruje poniższy wykres. Jak z niego wynika największy wzrost do roku ubiegłego nastąpił w dzielnicach Podgórze, Sobięcin oraz Stary Zdrój. Spadek korzystających z pomocy społecznej nastąpił w dzielnicach Rusinowa i Nowe Miasto.

W 2012 roku pracownicy socjalni rozpatrzyli 19 620 wniosków o udzielenie pomocy i przeprowadzili 19 646 rodzinnych wywiadów środowiskowych. Wydano 42 778 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Szczegółową analizę w tym zakresie przedstawia poniższa tabela i wykres.

	Wnioski		Wywiady		Decyzje	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
ZPS 1	3 788	3.712	3 959	3 547	8 426	8 014
ZPS 2	3 566	3.686	3 874	3 716	7 597	8 309
ZPS 3	4 009	3 691	3 783	3 647	8 112	7 541
ZPS 4	3 130	3 731	3 708	3 949	7 622	8 229
ZPS 5	3 774	3 958	3 637	3 711	7 898	8 475
ZPS-B	765	879	829	1 076	2 065	2 320
Razem	19 833	19 657	19 884	19 646	41 680	42 888

Zespół ds. Bezdomności.

Wsparciem osób bezdomnych zajmuje się Zespół Pracy Socjalnej ds. Bezdomnych, którego zadaniem jest minimalizowanie bezpośredniego zagrożenia egzystencji tych osób oraz przewyżczanie skutków bezdomności w dalszym działaniu. Ważnym elementem wsparcia osób bezdomnych jest praca socjalna, polegająca na aktywizowaniu osób bezdomnych do podejmowania działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej a w konsekwencji wyjścia z bezdomności. Najczęstszą przyczyną bezdomności jest

opuszczenie zakładu karnego, eksmisja z lokalu, nadużywanie alkoholu, brak pracy i środków utrzymania.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Integracyjny Dom dla Bezdomnych przeznaczony dla 60 osób. Placówka pełni również funkcję otwartego domu wsparcia dziennego, w którym w ciągu dnia mogą przebywać osoby bezdomne nie będące mieszkańcami Domu. Korzystają oni z pomocy psychologicznej, terapeutycznej i zabiegów higienicznych.

Filiami Integracyjnego Domu dla Bezdomnych jest osiem mieszkań przejściowych jako alternatywne rozwiązanie dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, m.inn. samotnych matek, które zajęły samowolnie mieszkania, a później nie mogły ubiegać się o mieszkanie socjalne. Mieszkanie przejściowe, podobnie jak miejsce w Domu dla Bezdomnych, przydzielane jest do czasu otrzymania lokalu socjalnego.

Placówką o charakterze interwencyjnym, zapewniającą pomoc doraźną osobom bezdomnym jest Ogrzewalnia dla bezdomnych. Jest również filią Integracyjnego Domu dla Bezdomnych i funkcjonuje wyłącznie w okresie zimowym.

W 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące zadania współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

„Od bierności do aktywności – projekt systemowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu” – V edycja przedsięwzięcia realizowanego od 2008 r.,

współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Uczestnikami były osoby, wraz z rodzinami, zagrożone wykluczeniem społecznym, znajdujące się w wieku aktywności zawodowej, bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, korzystające z pomocy społecznej. Celem głównym projektu było przywrócenie uczestnikom i ich rodzinom zdolności do prawidłowego funkcjonowania w rodzinie i społeczności oraz zdolności do poszukiwania i podjęcia pracy.

W ramach projektu wykorzystano formułę kontraktu socjalnego, jako obowiązkowego narzędzia aktywizacji społecznej, wyposażając go w różnorodne instrumenty wsparcia, z których najbardziej innowacyjnym było wsparcie asystenta rodziny. Zaangażowano do projektu sześciu asystentów rodziny, którym powierzono po 17 rodzin z dziećmi zagrożonymi umieszczeniem w pieczy zastępczej (ok. 260). Projekt zakończył się sukcesem, chociaż jedno dziecko trafiło do pieczy zastępczej, aczkolwiek okres jednego roku na poprawienie kondycji tych rodzin, należy uznać za zbyt krótki.

Uczestnicy skorzystali też z innych form wsparcia: szkoleń z zakresu nabywania umiejętności społecznych i rodzicielskich, sposobów poszukiwania pracy, indywidualnego wsparcia psychologa, terapeuty (indywidualnego i grupowego), konsultacji prawnych, itp.

W 2012 r. kontynuowano realizację Programu Aktywności Lokalnej koncentrując działania na Nowym Mieście z udziałem 10 nowych uczestniczek, które pod kierunkiem animatorów, podejmowały różnorodne działania na rzecz swojej dzielnicy, angażując swoje otoczenie. Organizowały prace porządkowe na podwórkach, uprawiały eko-ogród, przygotowywały festyny i wycieczki, korzystały też z oferty kulturalnej miasta, wzajemnie integrowały się. Przyjęte założenia zrealizowano w całości, ukończyło program 9 osób.

Każdy uczestnik projektu otrzymywał także wsparcie finansowe w formie zasiłków, ze środków budżetu gminy oraz tzw. wsparcie towarzyszące: opiekę nad dziećmi podczas zajęć, ubezpieczenie NNW, gorący posiłki, bezpłatne dojazdy na zajęcia.

W nurt życia miasta doskonale wpisują się działania środowiskowe, w których brali udział oprócz uczestników projektu, także członkowie ich rodzin, sąsiedzi, koledzy. Ogółem było to około 3100 osób. Wspólnie upiększano swoje miejsca zamieszkania poprzez nasadzenia kwiatów, krzewów i drzewek, przygotowywano i przeprowadzono festyny, spotkania obywatelskie i edukacyjne, uczestniczono w rajdach turystyczno – integracyjnych, spartakiadach sportowo-rodzinnych, w przedsięwzięciach kulturalnych i cyklicznych spotkaniach. Na wykonanie tego zadania poniesiono wydatki w wysokości ok. 55,7 tys. zł.

	Wyszczególnienie 2012	Liczba
1	Liczba osób, które ukończyły projekt	111
2	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi	112
3	Liczba osób objętych umową PAL	10
4	Liczba osób uczestniczących w działaniach środowiskowych	3100

Budżet został wykonany w 96,62 % przy zrealizowaniu wszystkich zaplanowanych rodzajów wsparcia.

Lp	Źródła finansowania 2012	Plan	Wykonanie
1	Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego	886.050,00	856.128,74
2	Budżet Gminy Wałbrzych	103.950,00	100.439,68
3	Razem	990.000,00	956568,42

Wszystkie założenia V edycji projektu zostały wykonane, zaplanowane rezultaty – osiągnięte.

Projekt konkursowy - Centrum Aktywności Lokalnej - rewitalizacja społeczna Śródmieścia Wałbrzycha

Opracowany przez pracowników Ośrodka wniosek uzyskał wysoką ocenę, dzięki czemu z Europejskiego Funduszu Społecznego otrzymano dofinansowanie w wysokości 1 407 925 zł. Projekt realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu od października 2011 r., wkład własny Gminy Wałbrzych to środki w wysokości 90 tys. zł z profilaktyki uzależnień. Partnerem projektu było Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, a jego celem była integracja mieszkańców Śródmieścia Wałbrzycha oraz aktywizacja społeczna i zawodowa. Prowadzone były działania środowiskowe w celu: animowania środowiska rewitalizowanego obszaru, zwiększenia poczucia tożsamości lokalnej i zaangażowania we wspólne rozwiązywanie problemów dzielnicy. Utworzono partnerstwo lokalne na rzecz dzielnicy.

Projekt realizowany był w zmodernizowanym również w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki budynku przy ul. Mickiewicza 26. Dzięki dofinansowaniu wyposażono obiekt w meble, atrakcyjny sprzęt multimedialny, tablicę interaktywną, materiały edukacyjne, plastyczne itp.

W ramach projektu funkcjonował:

- Klub Integracji Społecznej (KIS), w którym odbywają się treningi kompetencji społecznych, zajęcia z doradcą zawodowym, zajęcia komputerowe, zajęcia w ramach grupy motywacyjnej ora wyjścia do kina. W ramach zajęć zapewniono poczęstunek i ciepłe posiłki,
- Akademia Współczesnego Rodzica (AWR) - w ramach której odbywały się: treningi kompetencji społecznych, zajęcia z doradcą zawodowym, Akademia Świadomego Rodzica, zajęcia grupy motywacyjnej, zajęcia edukacyjne oraz wizyty w kinie. W ramach zajęć zapewniono opiekę nad dziećmi, z której skorzystało 5 rodziców, dla 6 dzieci oraz poczęstunek i ciepłe posiłki,
- poradnictwo – realizowane w Centrum Aktywności Lokalnej przez partnera Projektu w zakresie: poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego oraz poradnictwa rodzinnego,
- spotkania seniorów pod nazwą Starsi Edukują Nieletnich I Opiekują się Rodzinami – SENiOR, podczas spotkań seniorzy integrowali się we własnym gronie, wykonywali prace ręczne, określali swoje zainteresowania, formy i sposoby spędzania czasu wolnego, definiowali oczekiwania wobec Centrum, brali udział w grach i zabawach logicznych. Zorganizowano dwa wyjścia do kina, wspólnie z wolontariuszami zorganizowano wigilię, podczas, której zapewniono poczęstunek i materiały, upominki,
- Centrum Wolontariatu (CW), w ramach którego odbywały się spotkania wolontariuszy na, których omawiano prawa i obowiązki wolontariuszy, preferowane obszary działania. Uzgadniano we współpracy z Zespołem Pracy Socjalnej Nr 5 działającym na obszarze Śródmieścia rodziny w których występuje potrzeba korzystania z wolontariatu. Zawierano porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych,
- Klub Młodzieżowy jego prace odbywają się dla dwóch grup wiekowych, w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym oraz druga grupa uczniów klas 4-6,
- Środowiskowa Świetlica opiekuńczo wychowawcza dla dzieci, w której odbywały się zajęcia plastyczne, zorganizowano wigilię dla dzieci wizyty do instytucji kultury, do kina i teatru,
- Punkt konsultacyjny uzależnień oraz punkt Niebieskiej Linii, w których świadczone usługi interwencyjno-konsultacyjne dla osób uzależnionych, ofiar przemocy, osób

współzależnionych oraz dla rodziców z problemami wychowawczymi. Prowadzono grupy motywacyjne dla osób z problemem alkoholowym. Zorganizowano profilaktyczne spotkanie edukacyjne „Cięża bez alkoholu” dla pracowników socjalnych MOPS oraz kuratorów społecznych z pionu kuratorów rodzinnych i nieletnich. Miały miejsce także interwencje w terenie wspólnie z pracownikami socjalnymi w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

- partnerstwo lokalne - w efekcie licznych spotkań udało się zawiązać formalne Partnerstwo Lokalne na Rzecz Śródmieścia i podpisać porozumienie o współpracy. Celem Partnerstwa jest analizowanie problemów i potrzeb, identyfikowanie obszarów do interwencji, planowanie celów, działań i metod współpracy w dla animacji obszaru rewitalizowanego.

Projekt konkursowy SAMODZIELNI !!! - realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej. Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przez Zespół do spraw bezdomności.

Celem projektu jest umożliwienie 10 bezdomnym (5 os 50+) w wieku aktywności zawodowej usamodzielnienie się poprzez kompleksową aktywizację społeczno - zawodową , realizację programu reintegracyjnego.

Realizacja projektu „SamodzielnI !!!”:

- umożliwi stopniowe wychodzenie z bezdomności i usamodzielnienie poprzez nabycie nowych kwalifikacji zawodowych umożliwiających wejście na rynek pracy.
- wzmocni potencjał osobowościowy w tym zwiększy motywację do abstynencji lub podjęcia leczenia zamkniętego.
- przygotuje bezdomnych do samodzielnego zamieszkania i utrzymania lokalu socjalnego, co umożliwi gminie Wałbrzych zaoszczędzić środki finansowe na powtórny remont zdewastowanych lokali socjalnych.

W ramach realizowanego zadania spośród czterech spośród dziesięciu jego uczestników skierowano do pobytu w mieszkaniu przejściowym typu rotacyjnego. W przygotowaniu lokalu do zamieszkania uczestniczyli aktywnie wszyscy beneficjenci ostateczni. Mieszkanie w pełnym zakresie zostało przygotowane przez uczestników projektu, realizowane zadanie jest dla uczestników projektu okresem przejściowym przed pełnym usamodzielnieniem. Do mieszkania zostały wytypowane osoby mające złożony wniosek o przydział lokalu socjalnego, najbardziej w opinii zespołu projektowego zmotywowane do usamodzielnienia. Wartością dodaną projektu jest pozostanie mieszkania przejściowego typu rotacyjnego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, celem przygotowywania osób bezdomnych do samodzielności życiowej.

Projekt Konkursowy „Powrót do aktywności” – realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Okres realizacji projektu 01.10.2013 – 31.03.2015 r. W projekcie uczestniczy 30 osób w tym 22 kobiety oraz

8 mężczyzn, zagrożonych wykluczeniem społecznym, w wieku aktywności zawodowej, o niskim poziomie wykształcenia, korzystających ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem głównym projektu jest kompleksowa aktywizacja tych osób oraz podjęcie zatrudnienia przez część z nich w ramach wsparcia Klubu Integracji Społecznej.

Działania środowiskowe w 2012 roku.

Działania środowiskowe na stałe wpisały się do działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestniczą w nich mieszkańcy zarówno klienci Ośrodka, a także członkowie ich rodzin, sąsiedzi, koledzy. Wspólnie upiększono miejsca zamieszkania poprzez nasadzenia kwiatów, krzewów i drzewek, malowanie bram wejściowych, przygotowywano i przeprowadzono festyny, spotkania obywatelskie i edukacyjne, uczestniczono w rajdach turystyczno – integracyjnych, olimpiadach sportowo-rodzinnych w przedsięwzięciach kulturalnych i cyklicznych spotkaniach.

Pracownicy wszystkich Zespołów Pracy Socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu łączyli działania realizowane jako certyfikowane Centrum Aktywności Lokalnej (CAL) z działaniami wynikającymi z V edycji projektu „Od bierności do aktywności”. W 2012 roku zaktywizowano kolejne rejony miasta poprzez wspólną pracę i zabawę wszystkich pokoleń. Założenie było jedno, najpierw praca społeczności na rzecz swojego miejsca zamieszkania, a później zabawa z elementami edukacji i profilaktyki.

Wypłacanie świadczeń rodzinnych i pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W okresie 2008 – 2012 zanotowano sukcesywne zmniejszanie się liczby rodzin pobierających świadczenia rodzinne, natomiast kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych wzrosła i od 2010 roku utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

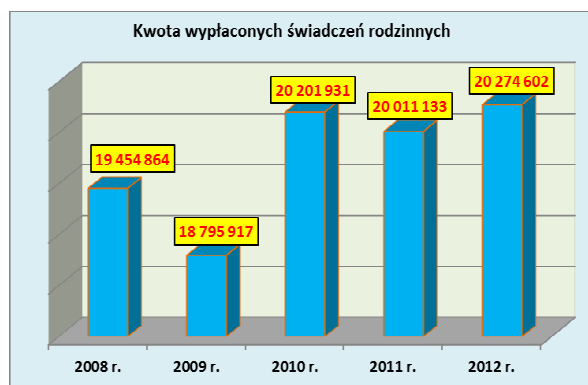
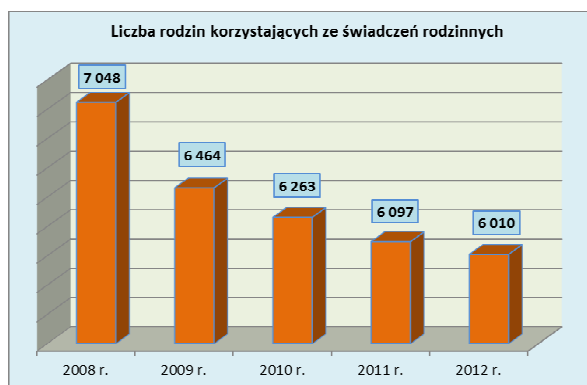
Jedną z przyczyn wzrostu wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2012 był wzrost od 1 listopada 2012 roku kryterium dochodowego. Poniższa tabela zwiera zweryfikowane kwoty kryteriów dochodowych oraz wysokości świadczeń rodzinnych obowiązujących przed i po wejściu w życie rozporządzenia w sprawie zmian kryteriów dochodowych w świadczeniach rodzinnych.

Zweryfikowane kwoty kryteriów dochodowych oraz wysokości zasiłków rodzinnych

Rodzaj	Kwoty obowiązujące do 31.10.2012 r.	Kwoty obowiązujące od 1.11.2012 r.	Wzrost
Kryterium dochodowe na osobę w rodzinie	504 zł.	539 zł.	35 zł.

Kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie, w które jest dziecko niepełnosprawne	583 zł.	623 zł.	40 zł.
Kwota zasiłku rodzinnego na dziecko do 5 lat	68 zł.	77 zł.	9 zł.
Kwota zasiłku rodzinnego na dziecko w wieku od 6 do 18 lat	91 zł.	105 zł.	13 zł.
Kwota zasiłku rodzinnego na dziecko w wieku od 19 do 24 lat	98 zł.	115zł.	17 zł.

Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych przedstawiają poniższe wykresy. Natomiast tabela zawiera szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin pobierających poszczególne zasiłki, świadczenia i dodatki z tytułu świadczeń rodzinnych.

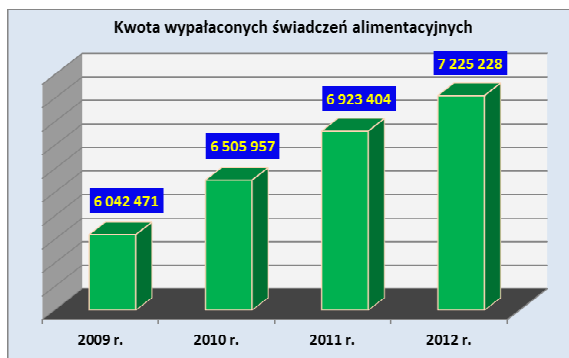
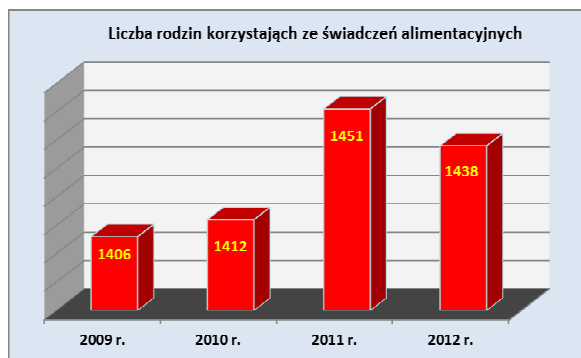

Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne (stan na 31.12.)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Zasiłek rodzinny	4.029	3.940	3.613	2.734	2.489
Dodatek z tytułu:					
• urodzenia dziecka	559	533	473	414	291
• opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z	252	251	213	175	138

urlopu wychowawczego					
• samotnego wychowywania dziecka	678	657	612	559	557
• wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	976	948	911	857	808
• kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	430	409	368	364	368
• pokrycia wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	127	107	84	69	62
• pokrycia wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	12	11	9	8	10
Świadczenie pielęgnacyjne	205	195	280	422	586
Zasiłek pielęgnacyjny	3.476	3.482	3.514	3.612	3.645
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.095	1.012	1.018	876	763
Ogółem liczba rodzin pobierających świadczenia	7.048	6.464	6.263	6.097	6.010
Kwota wypłacanych świadczeń w zł	19 454 864	18 795 917	20 201 931	20 011 133	20 274 602

Na przestrzeni lat 2009 – 2012 liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych utrzymuje się na niezmiennym poziomie, natomiast systematycznie wzrasta kwota wypłacanych świadczeń, spowodowana przyznawaniem przez sądy rodzinne maksymalnej kwoty zasądzanych alimentów. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz kwoty wypłacanych świadczeń alimentacyjnych przedstawiają poniższe tabele.

Świadczenie alimentacyjne	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba rodzin	1273*	1406	1412	1451	1438
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	1 316 390*	6 042 471	6 505 957	6 923 404	7 225 228

* Liczba rodzin i kwota wypłaconych świadczeń alimentacyjnych w 2008 r. obejmuje okres od 1.10.2008 r. tj. od dnia wejścia w życie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dodatki mieszkaniowe.

Na przestrzeni lat 2008-2012 odnotowuje się zmniejszenie się ilości rozpatrzonych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego z 7 151 w 2008 roku do 5 849 w 2012 roku. Spowodowane to było najczęściej niepłaceniem na bieżąco należności za zajmowany lokal oraz z efektami systematycznych kontroli dotyczących zgodności złożonego oświadczenia o sytuacji majątkowej ze stanem rzeczywistym. Liczbę złożonych wniosków oraz wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych ilustruje poniższa tabela.

Rok	Liczba złożonych wniosków	Wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych
2008	7 151	6 583 771
2009	6 830	6 721 613
2010	6 617	7 048 762
2011	6 339	7 009 850
2012	5 849	5 533 400

W ślad za zmniejszeniem ilości wypłaconych dodatków mieszkaniowych, zmniejszyły się kwoty wypłaconych dodatków. Ich wysokość ilustruje poniższa tabela. Od 2012 roku

obowiązuje nowa wysokość wskaźnika procentowego określającego wysokość dodatku mieszkaniowego. Wysokości wypłaconych dodatków mieszkaniowych ilustruje poniższa tabela.

O dodatek mieszkaniowy ubiegają się przede wszystkim osoby samotne, starsze, rodzice samotnie wychowujący dzieci i rodziny w gospodarstwach wieloosobowych, bardzo często korzystający z innym form pomocy społecznej.

Wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego w zł (stan na 31.12.)

	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Najwyższy dodatek	774,82	839,93	914, 19	867,28	588,59
Najniższy dodatek	12,81	13,50	13,64	15,22	16,17
Średni dodatek	165,12	186,71	176,84	182,38	168,59

W związku realizacją gminnego programu „Odpracuj dług” osoby, między innymi te, które nie posiadają tytułu prawnego do zajmowanego lokalu, po odpracowaniu zobowiązań i przywróceniu uprawnień do mieszkania będą mogły ubiegać się o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym może być przyznawana uczniowi jako stypendium szkolne lub zasiłek socjalny. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Wysokość stypendium oraz zasiłku socjalnego uzależniona jest od wysokości świadczeń rodzinnych oraz Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Wałbrzych, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha. Ustawowym terminem składania wniosku jest 30 września każdego roku. Po tym terminie wnioski mogą być składane w wyjątkowych sytuacjach określonych w wyżej wspomnianym Regulaminie. Wnioski składane są na rok szkolny i stypendia są wypłacane w dwóch transzach w I i w II półroczu szkolnym.

W 2012 roku złożono 2 028 wniosków o przyznanie stypendiów szkolnych oraz 27 wniosków o przyznanie zasiłków socjalnych. Po weryfikacji wniosków przyznano stypendia szkolne 1 916 uczniom oraz 24 uczniom zasiłki szkolne. Szczegółowy podział wielkości przyznanej pomocy na poszczególne rodzaje szkół oraz kwotę pomocy ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie		Stypendia szkolne	Zasiłki szkolne	Razem
Szkoly podstawowe	Liczba uczniów objętych pomocą	1 153	13	1 166
	Łączna kwota pomocy	989 468	6 140	995 608
Gimnazja	Liczba uczniów objętych pomocą	574	7	581
	Łączna kwota pomocy	462 339	3 260	465 599
Szkoly ponadgimnazjalne	Liczba uczniów objętych pomocą	457	4	461
	Łączna kwota pomocy	364 016	2 045	366 061
Razem	Liczba uczniów objętych pomocą	1 958	24	1 982
	Łączna kwota pomocy	1 815 823	11 445	1 827 268

Przyznawanie pomocy uczniom o charakterze socjalnym jest zadaniem z zakresu administracji rządowej dofinansowanym przez gminę w wysokości 20% wydatkowanych środków.

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przedstawiam najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej na terenie Wałbrzycha w zakresie zadań gminy i powiatu, w związku z odzyskaniem przez Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu.

- **Rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej na terenie Wałbrzycha.**

Na terenie miasta funkcjonuje tylko jeden dom pomocy społecznej, na 48 miejsc. Natomiast wszystkich mieszkańców w domach pomocy w roku 2012 było 197. Coraz więcej osób wymaga pomocy instytucjonalnej w formie domów pomocy społecznej, w związku ze starzeniem się społeczeństwa. Mieszkańcy umieszczani są daleko od Wałbrzycha, co znacznie utrudnia kontakty rodzinne i sąsiedzkie. Utworzenie domów pomocy społecznej na terenie miasta jest wskazane zarówno ze względu na ułatwienie kontaktów rodzinnych jak i ze względu na stworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców Wałbrzycha.

- **Utworzenie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych.**

Wałbrzych dysponuje zaledwie 60 miejscami w Integracyjnym Domu dla Bezdomnych na ul. Pocztowej, a liczba bezdomnych, w ostatnim okresie, systematycznie wzrasta. Gmina ma również obowiązek zapewnić osobom eksmitowanym pomieszczenia tymczasowe na okres minimum miesiąca, a następnie miejsca noclegowe. Aktualnie brakuje ok. 40 miejsc dla osób bezdomnych, w tym kobiet oraz osób niepełnosprawnych, które ze względu na warunki mieszkaniowe i aktualny stan zdrowia nie są w stanie przebywać w miejscu zamieszkania. Utworzenie nowej placówki jest niezbędne i pozwoli zapewnić zarówno pomieszczenia tymczasowe jak i miejsca noclegowe.

- **Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz mieszkań chronionych.**

Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi ciągle rośnie. Pomoc środowiskowa w formie pobytu w ośrodkach wsparcia – środowiskowych domach samopomocy oraz mieszkaniach chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest formą lepszą i tańszą od pomocy stacjonarnej. Stworzenie placówki środowiskowej dla osób zaburzonych psychicznie pozwoli kontynuować wsparcie i przystosowanie chorych do samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania po okresie leczenia. Miasto wystąpiło kolejny raz z wnioskiem rozszerzenie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy.

- **Utworzenie domów dziennego pobytu dla starszych mieszkańców miasta.**

Na terenie Wałbrzycha nie ma dziennych domów pobytu. Osoby w podeszłym wieku, mogą funkcjonować samodzielnie w środowisku, ale przy wsparciu instytucjonalnym. Osoby samotne, albo takie, których dzieci pracują i nie mogą zajmować się starszymi rodzicami potrzebują wsparcia w utrzymaniu kontaktów z otoczeniem. Dla podtrzymania sprawności psychicznej i fizycznej dla uczestników dziennych domów pobytu prowadzona jest terapia zajęciowa, rehabilitacja ruchowa, zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz imprezy kulturalne. Celem placówki jest zachowanie osób w podeszłym wieku w jak najlepszym zdrowiu fizycznym i psychicznym bez konieczności umieszczania w domach pomocy społecznej.

- **Utworzenie klubów dla osób starszych.**

Zadaniem Klubów Seniora jest integrowanie środowiska osób starszych i umożliwienie aktywnego spędzania czasu. Osoby w wieku emerytalnym dla podtrzymania dobrej kondycji psychicznej i fizycznej powinny mieć możliwość uczestniczenia w życiu społecznym. W klubie odbywają się zajęcia kulturalne, sportowe, działają kółka zainteresowań itp. Uczestnicy aktywnie włączają się życie dzielnic i działają na jej rzecz, co pozwala im dłużej zachować sprawność intelektualną jak i fizyczną. Dlatego istnieje potrzeba tworzenie warunków do powstawania takich placówek.

- **Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych i umożliwienie uzyskania właściwych warunków mieszkaniowych.**

Systematycznie wzrasta liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej ze względu na brak właściwej opieki w rodzinie naturalnej. Dotychczasowa liczba rodzin zastępczych jest niewystarczająca, należy pozyskiwać kandydatów na zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze poprzez kampanie informacyjne oraz szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r., mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia, a po 31 grudnia 2019 r. w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Alternatywą są zawodowe rodziny zastępcze. Wychowanie dziecka w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej daje dużo większe szanse na prawidłowy rozwój i jego lepszą przyszłość.

Jednym z warunków zawiązania rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej jest stworzenie prawidłowych warunków mieszkaniowych. Nie wszystkie rodziny chętne do podjęcia się tego zadania posiadają odpowiedniej wielkości mieszkania. Istnieje konieczność posiadania przystosowanych mieszkań, które można rodzinom spełniającym warunki użyczać lub umożliwić zamianę.

- **Dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych do obowiązujących standardów.**

Dotychczasowy system opieki instytucjonalnej - placówek opiekuńczo-wychowawczych wymaga dokonania zmian i dostosowania do przepisów. Obecnie na terenie miasta mamy: Dom Małego Dziecka – na 30 miejsc, Niepubliczny Dom Dziecka w skład, którego wchodzi: Dom Dziecka „Rodzinka” – 30 miejsc, Dom Dziecka „Promyk” – 60 miejsc i „Promyczek” na 10 miejsc, łącznie 130 miejsc. W tych placówkach są dzieci zarówno z powiatu jak i Wałbrzycha, podobnie jest w placówkach na terenie powiatu, czyli w Nowym Siodle i Jedlinie Zdroju. Dzieci z Wałbrzycha jest obecnie we wszystkich placówkach 156, z czego na terenie Wałbrzycha 70. Konieczne jest przede wszystkim zapewnienie małych placówek zgodnie z ustawą do 14 wychowanków. W tym celu potrzebne są małe budynki spełniające normy i odpowiednie środki na ich dostosowanie i wyposażenie.

- **Zapewnienie mieszkań chronionych dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających rodziny zastępcze oraz dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.**

W związku z odzyskaniem statusu miasta na prawach powiatu, Wałbrzych ma obowiązek zapewnić mieszkania chronione dla pochodzących z Wałbrzycha pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych. Mieszkania chronione znajdują się w budynku na ul. Ogrodowej 2a, gdzie nie ma możliwości stworzenia odpowiednich warunków. Mieszkania powinny być usytuowane na terenie miasta, aby przebywający w nich wychowankowie mogli uczyć się samodzielnego życia, dlatego należy pozyskać z zasobów mieszkaniowych gminy odpowiednie lokale i dostosować je do tej funkcji.

- **Zapewnienie możliwości superwizji terenowych pracowników socjalnych.**

W celu poprawienia jakości pracy pracowników socjalnych, konieczne jest stworzenie systemu wsparcia pomagającego zarówno monitorować metody pracy socjalnej jak i przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu. Od wysokiej jakości pracy oraz aktywności pracowników socjalnych, którzy wykonują bardzo trudny zawód zależą wyniki działań pomocy społecznej, która zmierza poprzez udzielana pomoc do usamodzielnienia korzystających z pomocy społecznej. Na realizację tego zadania potrzebne są środki finansowe.